

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **Mgr. L. B.**, proti žalovanému **Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu v Brně**, se sídlem Brno, Moravské náměstí 1/1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2022, č. j. ZKI BR-O-27/568/2022-6, o návrhu Krajského soudu v Brně na přikázání věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 29 A 78/2022 jinému soudu,

### t a k t o :

- I. Soudci specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně **j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 29 A 78/2022.
- II. Věc vedená u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 78/2022 **s e p ř i k á z u j e** k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Praze.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 12. 1. 2022 navrhuje Krajský soud v Brně, aby výše uvedená věc byla postupem dle § 9 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) přikázána k projednání a rozhodnutí jinému krajskému soudu.

[2] Tento návrh odůvodňuje tím, že žalobkyně je soudkyní specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně, jehož soudci mají dle rozvrhu práce krajského soudu její žalobu projednat a rozhodnout. Uvedený soudní úsek aktuálně zahrnuje 19 soudců; všichni se osobně znají. Dle názoru Krajského soudu v Brně tento fakt zakládá tzv. *systemovou podjatost* všech soudců správního úseku, nikoli však pro osobní vazby soudců k žalobkyni (neboť všichni soudci jsou si vědomi svých profesních povinností), ale z důvodu naplnění *objektivního testu* podjatosti. Při úvaze o důvodech pro vyloučení soudce je totiž nutné mimo jiné zohlednit, jak bude na věc nahlíženo optikou třetí *rozumné nezúčastněné osoby*, je tedy nutné zvážit, zda již samotný fakt, že o žalobě by rozhodovali kolegové žalobkyně z téhož úseku soudu, *per se* nevyvolává objektivní pochybnosti o nestrannosti takového rozhodování. Tato situace je řešitelná

vyslovením podjatosti všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně s následnou delegací věci jinému krajskému soudu.

[3] K návrhu Krajského soudu se vyjádřili oba účastníci řízení. Žalobkyně ve svém stanovisku ze dne 22. 10. 2022 uvedla, že její vztahy s kolegy správního úseku krajského soudu nepřekračují standardní kolegiální poměr. Tyto vztahy nepovažuje za natolik intenzivní, aby mohly jakkoli ovlivnit objektivitu jejich rozhodování o její žalobě. Přesto chápe, pokud by takové pochybnosti vznikly na straně žalovaného; jeho stanovisko k otázce navrhovaného postupu považuje za rozhodující. Pokud by bylo rozhodnuto o přikázání věci jinému krajskému soudu, navrhuje, aby byla věc přikázána soudu, jehož správní úsek není nadměrně zatížen. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 25. 10. 2022 uvedl, že „*návrh na výběr jiného věcně příslušného soudu uplatňovat nebude*“ a další postup ponechává plně na úvaze Nejvyššího správního soudu.

[4] Podle ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. *Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže po vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.*

[5] Z citovaného ustanovení zákona je zřejmé, že imanentní podmínkou pro přikázání věci jinému soudu (z důvodu nutnosti) je vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného krajského soudu v rozsahu, kdy již u tohoto soudu není možné (v souladu s rozvrhem práce tohoto soudu) sestavit senát, který by věc mohl projednat a rozhodnout. Nebude-li tedy postaveno najisto, že u „nadkritického“ počtu soudců specializovaného správního úseku krajského soudu jsou splněny zákonné podmínky pro jejich vyloučení (§ 8 odst. 1 s. ř. s.), nemůže být návrhu na přikázání věci jinému soudu vyhověno.

[6] Nejvyšší správní soud se proto zabýval nejprve tím, zda je možné se podaným návrhem věcně zabývat, nebyla-li dosud otázka (ne)podjatosti soudců specializovaného správního úseku Krajského soudu v Brně vyřešena postupem dle § 8 odst. 3 s. ř. s. K této otázce se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. Nad 8/2019-65 (publikovaném pod č. 4062/2020 Sb. NSS), kde konstatoval, že takový postup zásadně možný není. Výjimku připustil pouze v případech, kdy je nastolena otázka možné *systémové podjatosti*, kdy vznikají důvodné pochybnosti o nepodjatosti všech soudců krajského soudu na základě samotné povahy projednávané věci (například je-li žalováno rozhodnutí vydané funkcionářem daného soudu ve správním řízení). Samotná *možnost* vzniku *systémové podjatosti* však podle názoru rozšířeného senátu k vyloučení soudců krajského soudu z projednání a rozhodování dané věci nepostačuje; aby existovaly důvodné pochybnosti o nepodjatosti těchto soudců *per se* (tj. aby tato otázka nemusela být před rozhodnutím o návrhu na přikázání věci jinému soudu vyřešena samostatně – postupem dle § 8 odst. 3 s. ř. s.), musí k této možnosti přistoupit i další okolnosti, svědčící pro závěr o *existenci* systémové podjatosti. Na skutkovém půdorysu tehdy projednávané věci rozšířený senát uvedl, že takovou okolností může být situace, kdy se předmět sporu týká osobní záležitosti funkcionáře daného soudu (na rozdíl od případů, kdy soudní funkcionář v souzené věci vystupoval v předcházejícím správním řízení v postavení správního orgánu). Argumentem *a maiori ad minus* lze podle názoru Nejvyššího správního soudu tento závěr vztáhnout i na případ, kdy předmětem sporu je

pokračování

osobní záležitost nikoli soudního funkcionáře, ale „řadového“ soudce soudního úseku, kde má být věc projednána a rozhodnuta.

[7] S ohledem na uvedené závěry a shora popsany skutkový kontext věci považuje Nejvyšší správní soud za možné nepostupovat bez dalšího cestou zamítnutí návrhu na přikázání věci jinému krajskému soudu (pro nutnost vyřešit nejprve otázku možného vyloučení soudců správního úseku Krajského soudu v Brně), neboť specifická povaha posuzované věci umožňuje, aby sám posoudil, zda je naplněna hypotéza ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. (tj. zda jsou dány důvody pro vyloučení soudců specializovaného úseku správního soudnictví krajského soudu v rozsahu, který neumožňuje sestavení senátu, který by žalobu projednal a rozhodl o ní).

[8] Nejvyšší správní soud má za to, že existenci systémové podjatosti všech soudců správního úseku Krajského soudu v Brně lze v posuzované věci dovodit. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem Krajského soudu v Brně, že z hlediska tzv. *subjektivního testu* nestrannosti, neexistují žádné indicie svědčící pro závěr, že by osobní přesvědčení všech soudců krajského soudu, kteří by (dle pravidel rozvrhu práce) mohli projednat právní věc, v níž jako žalobkyně vystupuje jejich kolegyně, vyvolávalo legitimní pochybnosti o tom, že by jimi věc byla projednána a rozhodnuta nestranně. Současně však Krajský soud v Brně přílehlavě poukazuje na tzv. *objektivní test* nestrannosti, podle kterého „*je třeba se zabývat zejména otázkou, zda - i nezávisle na chování soudce - existují jisté ověřitelné skutečnosti, které mohou jeho nestrannost zpochybňovat, přičemž v této oblasti mohou mít význam i pouhá zdání. Při zkoumání, zda v určité věci existují legitimní důvody svědčící o nedostatku nestrannosti soudce, je mj. možné vzít v úvahu i hledisko obžalovaného nebo širě vzato jedné ze stran sporu.*“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05). Z tohoto pohledu se zdá být nanejvýš vhodné, aby (zejména ve vztahu ke druhé straně sporu – žalovanému) věc nebyla projednávána a rozhodována soudci působícími na specializovaném správním úseku Krajského soudu v Brně, neboť optikou běžného a rozumného pozorovatele by takový postup mohl být oprávněně vnímán jako problematický a vzbuzující pochybnosti o nestrannosti rozhodování.

[9] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud rozhodl o vyloučení všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Brně z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 29 A 78/2022 (výrok ad I.).

[10] Pokud jde o návrh Krajského soudu v Brně na přikázání věci jinému krajskému soudu, zde je nutno upozornit, že z výše citované dikce § 9 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně vyplývá, že je-li naplněna hypotéza tohoto ustanovení, tj. jsou-li vyloučení soudci specializovaných senátů místně příslušného soudu v rozsahu, který neumožňuje sestavit senát, který by danou věc projednal a rozhodnout, nemá již Nejvyšší správní soud možnost jakékoli diskrece v dalším postupu. Za této situace Nejvyšší správní soud musí věc přikázat jinému (věcně příslušnému) soudu. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o přikázání věci Krajskému soudu v Praze, který se jeví být pro obě strany sporu přiměřeně dostupným (výrok ad II.).

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2023

Mgr. Radovan Havelec  
předseda senátu